

DADES CATALOGRÀFIQUES

Autoria	Sophie Taeuber-Arp (Davos, 1889 - Zuric, 1943)
Lloc de producció	Zuric
Lloc de procedència	IVAM
Títol/nom	<i>Composition Aubette</i> (Composició Aubette)
Data	1927
Mesures	111 x 44 x 2,7 cm
Materials/tècnica	Oli sobre pavatex i marc de fusta
No Inventari	1992.098
Ubicació en el museu	IVAM

DESCRIPCIÓ

L'obra forma part d'un conjunt més ampli que s'emmarca en el disseny del Café Aubette d'Estrasburg, un edifici construït en 1765 i reconstruït en 1870 després de patir un incendi. En 1921, l'Ajuntament va decidir fer de l'edifici un espai polivalent que integrava un centre d'oci i trobada, cafeteries i una sala de cinema. Els germans André i Paul Horn, encarregats de la gestió del centre, van encarregar el disseny a Sophie Taeuber-Arp, però a causa de la complexitat que presentava i del fet que ella residia en aquell moment a Zuric, on treballava com a professora, va decidir compartir-lo amb la seua parella Jean (Hans) Arp. Per a poder executar la part arquitectònica del projecte amb totes les garanties, els Arp van decidir contractar Theo van Doesburg, un dels cofundadors de *De Stijl* (1917), grup artístic encapçalat per figures com Piet Mondrian l'objectiu de les quals era la integració total de les arts entorn del que van denominar "nova plàstica" o neoplasticisme. El projecte es va idear basant-se en aquest principi d'integració de les arts mitjançant el qual tot havia d'articular-se de manera funcional, però també atractiva estèticament. La peça que conserva l'IVAM és el resultat d'un estudi de diverses propostes per al sostre i la paret del saló de te. Taeuber-Arp es va decantar per un disseny geomètric basat en quadrats i rectangles, seguint l'estètica neoplasticista. Quant a l'aspecte cromàtic, es va decidir per utilitzar els colors roig, negre, verd i gris sobre un fons blanc.

RELECTURA

Tema Relacionat	Rols de gènere Gènere i espai
Relectura	<p>Des d'un punt de vista feminista, la trajectòria de Sophie Taeuber-Arp interessa per diverses raons que fan d'aquesta un paradigma del que va ser la modernitat en el seu vessant plàstic i, sobretot, del paper que van tindre les dones en aquella modernitat que fins fa a penes unes dècades es narrava quasi exclusivament en gènere masculí.</p> <p>D'una banda, l'obra de Taeuber-Arp plasma potser millor que cap altra l'afany de l'avantguarda per integrar l'art en la vida. Mentre que els grans noms que han conformat el cànon de la modernitat habitualment es van limitar a disciplines considerades llavors com a belles arts o arts majors, Sophie Taeuber-Arp va trencar els límits disciplinaris i va treballar amb tota mena de materials i tècniques i va integrar magistralment les anomenades "artesaniaes" o "arts menors" en les seues pràctiques artístiques. Va teixir tapissos, va brodar, va cosir, va dissenyar interiors i escenografies, va realitzar escultures com la seua coneguda</p>

Tête dada (Cap dadà, 1920) i, també, es va dedicar a la pintura. A més, va ser ballarina en el cercle dadaïsta en actuacions que serien el germen de la performance, que no arribaria al món artístic fins a la segona meitat del segle XX. En aquest sentit, la seua tasca artística dialoga amb la d'altres dones que també van trencar els límits disciplinaris i la dicotomia art/artesania. Ens referim a aquelles vinculades a l'escola de la Bauhaus, en la qual trobem alumnes com Anni Albers (artista tèxtil), Alma Siedhoff-Buscher (coneguda pels seus jocs de construcció per a xiquets i xiquetes) o Marianne Brandt (dissenyadora industrial), però també professores com Gunta Stölzl (directora del taller de teixits).

D'altra banda, moltes de les seues obres, entre d'altres, aquest disseny per al Café Aubette d'Estrasburg, s'insereixen en l'abstracció geomètrica pròpia del neoplasticisme, associada a la racionalitat, l'objectivitat i la científicitat, característiques, totes aquestes, que la cultura patriarcal associa a la masculinitat. Autores com Estrella de Diego han assenyalat que les dones artistes han estat vinculades per la historiografia tradicional a corrents que es pressuposaven més afins a aquestes condicions suposadament innates de les dones, com són el surrealisme, la figuració o, en el cas de ser abstractes, sempre pròximes a una abstracció lírica, més irracional i emocional. Sophie Taeuber-Arp desmunta tots aquests clixés de la història de l'art i el seu plantejament espacial i l'ús que fa dels colors per al Café Aubette era fins i tot més radical que el de Van Doesburg. En lloc d'utilitzar el color com a mer element decoratiu, l'artista va plantejar el disseny com si es tractara d'una gran tela, buscant el contrast o l'harmonia dels colors utilitzats a partir dels experiments que havia realitzat anteriorment en treballs tèxtils. Tot això, tenint en compte que la realització dels plans per al café suposava la incursió en la disciplina artística més masculinitzada: l'arquitectura (precisament per les connotacions científiques i racionals que s'han esmentat anteriorment respecte a l'abstracció geomètrica).

DE DIEGO, Estrella (com.) (2010): *Sophie Taeuber-Arp. Caminos de vanguardia*, Màlaga, Museo Picasso.

GUIGON, Emmanuel; VAN DER WERF, Hans; y WILLINGE, Mariet (eds.) (2008): *L'Aubette ou la couleur dans l'architecture, Musées de la Ville de Strasbourg*, Estrasburg, Association Theo van Doesburg.

ROBLES TARDÍO, Rocío (2018): *50 obras maestras de la colección del IVAM (1900-1950)*, València, IVAM.